

VÅRNYTT 2016

Bästa medlemmar i Landskapsföreningen!

Våren börjar märkas. Tulpanknoppar vid söderväggen, några utslagna scillor intill och, lite längre bort, blåsippor. Härligt. Det här Nyttet innehåller, efter en inledande Påsktillbakablick, en resumé av seminariet i februari om Västgötadialekter, en ”hälsning” från Nationens inspektor Bertil Wiman, som befinner sig i Florida som gästprofessor, information om Landskapsföreningens årsstämma och majmiddagen på Nationen den 1 maj samt en påminnelse om att betala medlemsavgiften.

Påsktillbakablick

Påskan har just passerat. För mig med fin samvaro med barn och barnbarn. När jag växte upp i Karlsborg såg jag påskan som både jätterolig och väldigt tråkig. Det började muntert på Skärtorsdagen då många barn, mest flickor, klädde ut sig till påskkäringar och gick runt bland husen och fick karameller. Sedan kom den urtråkiga Långfredagen, inget att göra, jag fick förmaningar att hålla mig tyst och lugn och inte springa omkring, allt var stängt utom kyrkan. Påskafton däremot var en av årets bästa dagar. Efter äggätande m.m. med släktingar och vänner tände vi påskbrasor och fyrade av påsksmällare. Brasorna hade vi släpat ihop allt tänkbart brännbart till i flera veckor. Och påsksmällare inköptes någon dag innan i järnhandeln, i mitt fall delvis med hjälp av en snäll morbror. Det var 2- och 3- öres små smällare, några kraftigare 15-öresskott och ett antal hoppetossor, som livade upp i den stora folksamlingen runt brasan. Någon äldre, stadd i kassa, skickade upp raketer. Oj oj. Inte tänkte jag då på, eller kände till, att vårt påskaftonsfirande hade en upprinnelse som låg några hundra år tillbaka i tiden. Och där påskbrasor och skott och smällare var ett sätt att skrämma bort påskkäringar och häxor. Detta förekom framför allt i Västergötland men med avstickare upp i Dalsland och Värmland. I dag har traditionen i stort sett klingat av. Antar att många västgötar känner igen sig.

Kenny Jonsson

Föredrag om Västgötska dialekter den 5 februari 2016

Vem kunde förutsäga det enorma intresset för västgötska dialekter? Festsalen var knökfull när proinspektor, professorn vid Institutionen för nordiska språk, Margareta Svahn presenterade

sig och sitt och Jenny Nilssons projekt Dialektutjämning i Västsverige, som också blivit en bok*. Margareta behärskade väl de olika typiska tjocka L, flata ä och ö och rätt placerade tungrots-R som hör Västergötland till. Typiskt också är att ordens gamla genus används i bestämd form av substantiven (t.ex. Sola), vilket är nästan försvunnet ur modernt språk annorstädes. Publiken var märkbart road av att höra sitt kära tungomål och kunde själva bidra. Projektet har använt Västgöta-Bengtssons inspelningar och sedan besökt samma orter och lyssnat på medelålders personer och gymnasieelever. Som väntat används de dialektala äldre orden allt mindre, men den individuella variationen är stor. Unga tjejer är mer benägna än killarna att anamma nya dialektala uttryck, medan killar är mer benägna att hålla kvar sin ursprungliga dialekt, och det är inte någon skillnad mellan stad och landsbygd. Utrikes födda tillägnar sig den dialekt som råder där de bosätter sig. Hur mycket dialekt man talar har inte med socioekonomisk grupp att göra, utan snarare vad den unga personen känner samhörighet med. Göteborgskan tenderar också att tränga undan dialekter som talas på mindre orter i närheten.

Någon dialekternas död behöver vi inte frukta. Det hörs fortfarande väl vem som är västgöte, och ingen skäms för detta, utan tycks gilla sin språkliga särart i den mån de alls noterar den.

Kristna Rudbjer avlöste Margareta. Nu är hon lärare i Lidköping och bor där hon en gång växte upp och kan därför tala, eller snarare ropa, som en infödd. Hon gav också exempel på nyord som dykt upp.

Efter dessa mycket uppskattade anföranden väntade en superb middag, som närmare ett 80-tal personer anmält sig till. Glädjande nog hade medlemmar från Lidköpingssällskapet i Stockholm nappat på inbjudan. Till middag fick vi en mycket vällagad Boeuf bourguignon med potatismos, som kunde nedsköljas med generöst med rödvin, följd av äppelkaka och kaffe. Staffan Hjort, mycket välmeriterad sånganförrare, tjänstgjorde med bravur. Det var en god blandning av åldrar, vilket ju Landskapsföreningens uppskattar.

Under kaffet ägde en liten ceremoni rum. Till Nationen överlämnades en stor gipsmedaljong med f.d. inspektorn (1939-1945), professorn i grekiska, Gunnar Rudberg i profil. Det var två av hans barnbarn som tyckte att denna klenod kunde fylla en plats på vår Nation, vilket vi tackar för.

Så förlöpte denna kväll i ovanligt glad och vänskaplig stämning, gamla vänner möttes, nya vänskapsband knöts.

*Boken kan laddas ner alldeles gratis på adressen <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:737664/FULLTEXT01.pdf>.

Maria Wold-Troell

Information om årsstämman och middagen den 1 maj

Ordinarie föreningsstämma med Västgöta Nations Landskapsförening hålls söndagen den 1 maj 2016 kl 15.00 på Nationen. Den som vill delta vid kransnedläggningen på Nationsgraven kan ansluta till processionen som avgår från nationshuset kl 16.00; inspektor, nationskaplanen och manskören medverkar. 1 Majmiddagen äger rum kl 17 dk. Klädsel: kavaj, pris 350:- Anmälan till 4q@vasgtotation.se senast den 24 april. Du kommer väl?

Inspektorn i Amerikatt

Denna vårtermin har jag förmånen, fram till slutet av april, att vara gästprofessor vid University of Florida. Detta universitet ligger i Gainesville, en stad av Uppsalas storlek ca två timmars bilresa norr om Orlando, för att ta en referenspunkt de allra flesta känner till. För Gainesville i sig är det få svenskar som hört talas om. Men säger jag Gatorade, så vet alla sportintresserade att det är en dryck som inspirerar till stordåd vid fysisk aktivitet. Och denna dryck tillkom i Gainesville 1965 för universitetslaget i amerikansk fotboll som heter Florida Gators. Därmed också sagt att det finns alligatorer här. De bits.

Jag undervisar på ett mastersprogram i internationell skatterätt. Min kurs heter European Taxation, och handlar om olika aspekter på EU-rättens inflytande på nationell skatterätt i Europa. Eftersom mina studenter kommer från många olika länder blir det stora möjligheter att jämföra med hur deras nationella regler ser ut och fungerar. Det är 25 studenter, de allra flesta från Sydamerika, några från USA, Asien och Östeuropa. Nästan alla har minst fem års yrkeserfarenhet, vilket dels gör undervisningen lite extra utmanande, dels innebär att jag själv lär mig en hel del. Men jag hinner också skriva en del för egen räkning, bland annat på en lärobok som är i desperat behov av uppdatering.

Det finns ju mycket i universitetsmiljön här som är annorlunda jämfört med Uppsala. Deras termin på juristlinjen sträcker sig från början av januari med sista undervisningstillfälle tredje veckan i april, så den är kortare, men mer intensiv. Studenterna läser 4-5 kurser parallellt, och alla tenteras av under en tvåveckorsperiod mot slutet av april. Det kräver en annan planering för studenterna än i Sverige där man i regel tar en kurs i taget.

Studentlivet har jag väl endast begränsad erfarenhet av, men något liknande våra nationer finns inte. Det finns associationer, fraternities för manliga studenter och sororities för kvinnliga, där man som invald medlem får bo under studietiden, och där otvivelaktigt en hel del mer eller mindre organiserat festande pågår. Detta gäller framförallt studenter på undergraduate-nivån. När de väl börjar på graduate-nivån, exempelvis juristlinjen, är det ovanligt att bo kvar i den miljön. Inte minst studietakten kräver lugnare förhållanden. En allmän reflexion är att studenterna i inte lika hög utsträckning jämfört med Uppsala engagerar sig i olika verksamheter som körer, teater, spex osv. Idrotten tar en betydligt större plats, och de dagar något av universitetslagen i amerikansk fotboll, baseboll eller basket spelar är det fullt på arenan. Fotbollsarenan tar 85 000 åskådare vilket är enormt med hänsyn till invånarantalet. Men Gatorsfans från hela Florida åker hit för att se matcherna, så det förklarar matematiken.

På fakultetssidan är det oerhört skönt att vara gästprofessor. Man har tillgång till allt trevligt, men slipper alla möten. Jag tror ni förstår vad jag menar. Det finns betydande skillnader jämfört med fakulteten hemma. En sådan är avsaknaden av doktorander. Här får man tillfällig anställning som lärare, och sedan gäller det att meritiera sig till professor. Men doktorsexamen krävs inte, och de få som har en sådan har det i regel i annat ämne, som ekonomi eller sociologi. Det finns heller inga traditioner av det slag som vi har. Ja, det är med viss medlidsamhet jag betraktar mina amerikanska kollegor. Kunde häromdagen inte låta bli att visa filmen från det pampiga intåget vid senaste promotionen i Uppsala (finns på vårt universitets hemsida), bara för att vrida om kniven lite. En positiv sak är att professorerna här

är på sitt kontor i stort sett hela dagen, förutom när de undervisar. Tillgängligheten för studenterna är hög. Att studenterna betalar kursavgifter, tuitions, som är ganska höga, bidrar nog till att man prioriterar studenterna under den korta terminen.

Detta var en liten rapport från Amerikatt. Jag har av hänsyn till amerikanerna utelämnat mina synpunkter på presidentvalskampen. Som ni förstått har jag det bra, men saknar förstås Västgöta Nation. Laddar redan för Tirolborg och Majmiddag! Och det ligger förstås i farans riktning att mina vänner och kollegor misstänker att jag mest ligger vid en pool och slukar paraplydrinkar. Jag får stå ut med detta...

Bästa hälsningar

Bertil Wiman

Påminnelse om att betala årsavgiften (till dem som inte redan har gjort det)

Landskapsföreningen ska enligt stadgarna utgöra ett band mellan äldre och yngre generationer och stödja nationen i dess verksamhet. Vi är därför glada över att ha många medlemmar. Vill du fortsätta att stödja föreningen (och nationen) är vi tacksamma om du, som inte redan har gjort det, betalar in årsavgiften till plusgiro 3 47 84 – 9, den är 150:- per medlem alternativt 200:- gemensamt för äkta makar/sammanboende.

